

Færgefarten

Nr. 2 - juli 2015

Fin bog om kedeligt skib

Anmeldelse

Af Erik Wilhelmsen

J-bog er et lille privat forlag, som har påtaget sig opgaven med at udgive bøger inden for de snævre interesseområder som transportmidler, det vil sige trafikhistorie, busser, lastbiler og lidt til..., som forlaget selv skriver. Det "og lidt til" må dække over bogen om DFDS-skibet "Dronning Alexandrine".

Det er Bjarni Ákesson Filholm, der har skrevet en fin lille bog om DFDS-skibet, som gennem sine næsten 40 år under malteserkorset primært sejlede på Færøerne/Island men også med afstikkere til Grønland. Forfatteren er selv født på Færøerne, og det har været hans motivation for at skrive bogen, men allerede titlen afslører, at der ikke er ret meget at skrive om. Bogen hedder "m/s Dronning Alexandrine – et heldigt skib", og udtrykket et heldigt skib fortæller, at der ikke har været megen dramatik i dets liv.

Skibet passede simpelthen bare sin dont og betjente de nordatlantiske øer trofast og loyal. Det er alligevel lykkedes forfatteren at samle stof til 96 sider og masser af illustrationer om skibet og dets færden, og der er sjældne fotos af skibet under den tyske beslaglæggelse.

Vi får historien og baggrunden for skibets tilblivelse, idet man fra dansk side ønskede at være imødekommende over for islændingene kort tid efter den dansk-islandske forbundslov fra 1918, som i en

periode på 25 år fastlagde de statsretslige forhold mellem de to lande. Med loven fik Island fuld national selvstændighed, men havde den danske konge som statsoverhoved fælles med Danmark. Det var på den baggrund, at DFDS blev tilskyndet til at udvide Islandstrafikken med et moderne og hurtiggående skib (servicefart 12½ knob!) mellem de to lande.

Der er over 110 illustrationer i bogen, og når de skal klemmes ind på 96 sider, bliver mange af dem desværre for små, og kvaliteten er nogle steder for dårlig, hvilket måske kan skyldes originalfotoet. Bjarni Ákesson Filholm fortæller historien om skibet grundigt og kronologisk, men bogens største plus er førstehåndsberetningerne fra dagligdagen i maskinen og fra en passager. De viser i ord og billeder, hvordan det var at rejse dengang, før (lavpris) flyselskaberne erobrede passagertrafikken.

Der udgives for lidt færgelitteratur herhjemme, så derfor er denne anmelder glad for, at J-bog har påtaget sig opgaven, hvilket forlaget skal have ros for. Der skal også lyde ros for, at man efterfølgende har udgivet endnu et besætningsmedlems historie om livet om bord. Det er en beretning fra en koksmath, der i 1963 sejlede med "Dronningen". Herlig fortælling, blot en skam at den ikke kom med i bogen, men udelukkende findes på forlagets hjemmeside, for den kunne have løftet bogens læseværdi endnu mere.

Er man interesseret i at læse om denne lidt ukendte del af DFDS' skibsruiter, er bogen absolut værd at læse, og den danner sammen med samme forfatters bøger om "Tjaldur" og "Smiril" en fin beskrivelse af trafikken på Nordatlanten, før verden gik af lave.

M/S DRONNING ALEXANDRINE – ET HELDIGT SKIB

Bjarni Ákesson Filholm

J-bog

96 sider med over 110 illustrationer

295 kr. + porto

Bestilles på www.j-bog.dk

Nye bøger

M/S DRONNING ALEXANDRINE

– et heldigt skib

Af Bjarni Ákesson Filholm.

Udgivet af forlaget J-bog. ISBN 978-87-996494-3-3.

96 sider i format 21 x 21 cm. Indbundet med stift omslag.

14 farvefotos, 60 sort/hvid fotos samt 49 tegninger og andre illustrationer.

Bogladepriis: 295,- kr.

Hvorfor fik DSB aldrig en færge navngivet efter Christian X.'s dronning? Jeg har af og til stillet mig selv dette spørgsmål, når nu stort set alle kongefamiliens personer i en periode på lidt over 100 år stod faddere til Statsbanernes nybygninger. Hun var trods alt dronning af Danmark fra 1912 til 1947 – en temmelig lang periode. Javel, hun gav navn til færgen PRINSESSE ALEXANDRINE i 1903, men denne færge blev ophugget i 1935, og der blev bygget mange nye færges i frem til hendes død. En konge, der mangler i rækken af færgefaddere, er Frederik VIII, der kun nåede at være kong i seks år fra 1906-1912 og ikke fik en færge opkaldt efter sig som konge. Til gengæld stod han i 1898 fadder til dampfærgen KRONPRINS FREDERIK.

Men altså, svaret på det første spørgsmål findes i den nye bog fra forlaget J-bog. Dronningens navn var nemlig optaget til et andet skib. J-bog har traditionelt udgivet litteratur om landevejskøretøjer, især rutebiler, men udgav sidste år en ganske oplysende bog om det glemte »Møns Dampskibsselskab«, se Togfløjten nr. 1, 2014. Med bogen om det heldige skib DRONNING ALEXANDRINE begiver forlaget sig ud på de store nordatlantiske bølger, for dette skib blev leveret i 1927 til DFDS, som satte det i fart på Færøerne og Island. En rute som skibet betjente trofast, frem til det blev solgt til ophugning i 1965.

Det er ikke første gang, Bjarni Ákesson Filholm skriver om skibe. Med en far fra Danmark og en mor fra Færø-

Togfløjten
Nr. 2- 2015

erne har han rejst på Nordatlanten mange gange – også med M/S DRONNING ALEXANDRINE, og det er tidligere på andre forlag blandt andet blevet til bøger om skibene »Tjaldur«, »Smiril«, og ikke mindst bogen »De hvide skibe« om 66-Selskabets flotte skibe, der sejlede på Bornholm.

Den nye bog kommer virkelig godt rundt om det stolte skib. For det første er det værd at fremhæve det fremragende illustrationsmateriale. Her er billeder af næsten alt og af skibet på dets mange destinationer, der er tegninger og opstalter af skibet, der er gengivet billetter, annoncer, sejlplaner og meget andet, der har med skibet at gøre. Særligt kan jeg godt lide den lidt korte men meget konkrete historiske gennemgang af skibets logbog, opdelt fortløbende efter årstal, samt de personlige beretninger fra rejser med skibet, skrevet af en skibsassistent og en orlogsgast. De to beretninger giver et særdeles godt indblik i, hvordan det var at rejse mellem Danmark, Færøerne, Island og Grønland i en ikke så fjern fortid i årene efter Anden Verdenskrig. Vi får et indblik i samfundsforholdene dengang med dårlige radioforhold, langsomme nyhedsformidling og lovbealet afholdenhed i Island og følgelig smugleri af spiritus og så videre. Det sidste er noget, som er næsten ukendt i vore dage med åbne grænser i EU, og er noget, som de unge, der vokser op i dag, ikke kender eller har kendt til. Der var en gang, for ikke så mange år siden, hvor der forrest i DSB's store køreplans afsnit om tog til udlandet fandtes et langt afsnit om, hvad man måtte medbringe af vin og spiritus ved rejser fra udlandet. Jo, der er sket mangt og meget i udviklingen af samfundet gennem årene, også når det gælder rejser, og det sætter denne bog på mange måder spot på.

Hvis du er til litteratur om skibe, så bør denne bog ikke mangle på din boghylde. Den er alle pengene værd.

Rundt om Det Blå Danmark

FOTO FRA BOGEN

BOGANMELDELSER

Af Erik Brandt-Jensen

"M/S Dronning Alexandrine"
33 års sejlads på Nordatlanten nåede DFDS's 'Dronning Alexandrine' mellem 1927 og 1965 – kun afbrudt af de fem krigsår. Et heldigt skib, som forfatteren kalder det nu hedengange passagerskib.

Forfatter Bjarne Åkesson Filholm er født på Færøerne, men er opvokset på Bornholm. Så hvor ofte han selv har set hovedpersonen i sin nye bog om 'Dronning Alexandrine' er ikke til at vide, men det er i hvert fald klart, at han har sat sig grundigt ind i historien om skibet og farten på Færøerne og Island, som DFDS tog del i gennem mange år. Akkurat som han tidligere har skrevet ekstensivt om et par andre kendisser på Nordatlanten – 'Tjaldur' og 'Kronprins Frederik'.

Så nu er turen altså kommet til "Dronningen", som skibet hed i daglig tale. Skibet blev jo bygget, dengang Island stadig var en del af det danske rige, men selv om landet erklærede sig selvstændigt under krigen, stoppede det altså ikke passagerskibssejladserne mellem de islandske anløbshavne, København og Færøerne (Torshavn). Så dem nåede hun minsandten nogle stykker af. Og stort set uden uheld, når der ses bort fra en lille grundstødning ved Sverige i 1931.

Skibet overlevede sågar at blive shanghaget af tyskerne under krigen og stort set rippet indvendigt for alt brugbart, mens det benyttedes til troppeløgskib i Stettin og senere endda som torpedoøvelsesmålskib. Så heldigt må det jo have været. Og det kom

altså også retur til DFDS og sin gamle fart, som det stædigt holdt fast ved, indtil det hele tog slut i 1965, og skærebænderne ventede. Men forud var altså gået 33 år på den barske Nordatlantfart efter bygningen på Helsingør Skibsværft – naturligvis med den rigtige Dronning Alexandrine som navnemor. Og det har Filholm fundet masser af små anekdoter frem omkring. Ikke kun med fokus på "Dronningen", men også andre skibe, selve farten og kuriosa som aftryk af billetter, menusedler, brochurer osv. og naturligvis masser af fotos. Skibet var bestemt ikke et af de mindst fotograferede i den danske handelsflåde.

En rigtig god lille bog, Bjarne Filholm har begået. Og den kan skam let anbefales til enhver med en lille skibsnørd i maven. Og så gør det bestemt ikke noget, at forfatteren er bibliotekar til hverdag. Sprogformemelsen er et klart plus og emnevalget flot varieret.

M/S 'Dronning Alexandrine'

AF Bjarne Åkesson Filholm
Forlaget J-bog
ISBN: 978-87-996494-3-3
Hardback 96 sider, ill., dansk,
Pris: 295,- kroner
Salg: www.soefart.dk